

Object Oriented Programming Object Oriented Programming Project

Introduction to Object Oriented Concepts

Introducing object-oriented

- Object คือ ชุดของข้อมูลและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง (collection of data and associated behaviors)
- Object-oriented analysis (OOA) คือ กระบวนการที่มองไปที่ ปัญหา หรือ ระบบ หรือ งาน (ที่ต้องการใช้คอมพิวเตอร์) และระบุ Object ที่อยู่ในนั้น และความสัมพันธ์ระหว่าง Object
- ผลลัพธ์ ของ OOA คือ ชุดของความต้องการ (Requirement) ของระบบ
 หรือ งานนั้นๆ เช่น ถ้าเป็นเว็บขายสินค้า ก็จะเป็น
- ค้นหา เปรียบเทียบ และ สั่ง สินค้า (สีฟ้าหมายถึงการทำงาน สีแดงคือ Object) (ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดว่า ต้องการ อะไร)

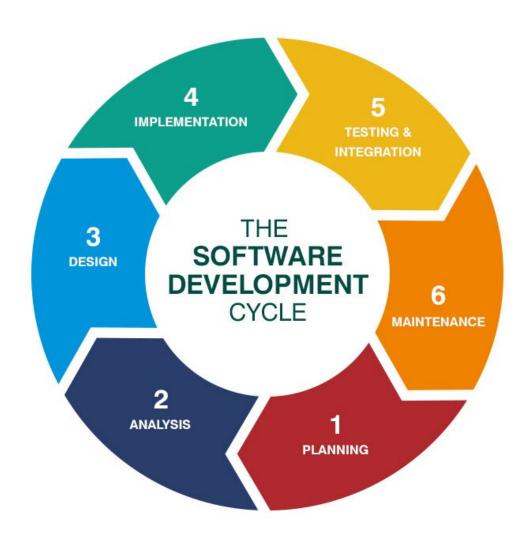
Object-oriented design (OOD)

- OOD เป็นกระบวนการที่จะเปลี่ยนจาก Requirement ให้เป็นรายละเอียด ของการพัฒนาโปรแกรม เช่น
 - การตั้งชื่อ Object
 - การกำหนดพฤติกรรม Behaviors ที่ Object จะทำงานกับ Object อื่นๆ อย่างไร
- ขั้นตอนนี้เป็นการกำหนดว่า ระบบจะทำงาน อย่างไร (How)
- ผลลัพธ์ของการออกแบบ คือ ข้อกำหนดในการ Implement
- จากนั้นจึงใช้ภาษาโปรแกรมที่เป็น Object-Oriented Programming พัฒนา

Procedural vs OO Programming

- ถ้าเรามอง คน สัตว์ สิ่งของรอบตัว เราสามารถกำหนดคุณลักษณะของ สิ่งของนั้นได้ 2 ประเภท
 - Data (Attribute) เช่น ถ้าเป็นมนุษย์ ก็คือ สีผิว อายุ ความสูง นน. ฯลฯ
 - Behaviors เช่น เดินได้ พูดได้ หายใจได้ ฯลฯ
- ในเบื้องต้นเราสามารถบอกได้ว่า Object is an entity that contains both attribute and behaviors.
- คำว่า both เป็นสิ่งสำคัญที่ทำหน้าที่แยกระหว่าง OO Programming กับ ภาษา Programming อื่นๆ

Procedural vs OO Programming

• ในภาษาที่เป็น procedural การทำงานจะเหมือนกับรูป คือ โปรแกรมที่เขียนจะเสมือนกับ Blackbox ที่รับข้อมูล input และ แปลงเป็น output

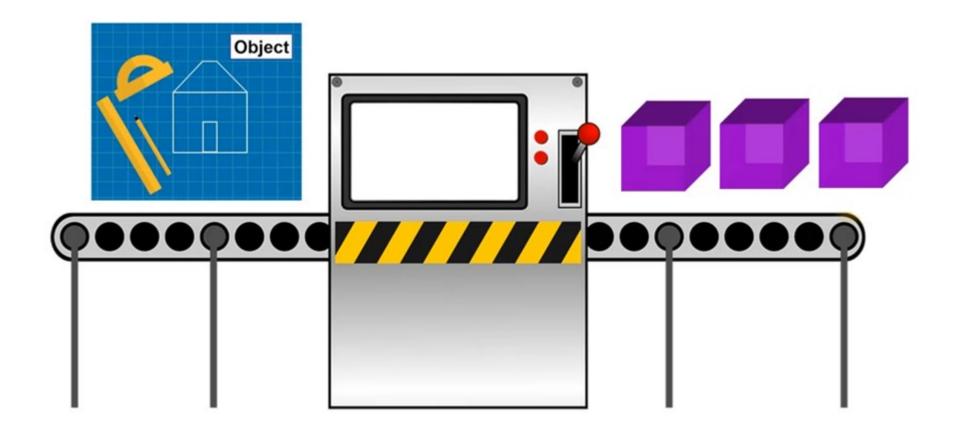

• แต่ใน OO Programming นั้น จะต่างออกไป เพราะข้อมูลและการ ทำงานจะรวมอยู่ใน object เดียวกัน

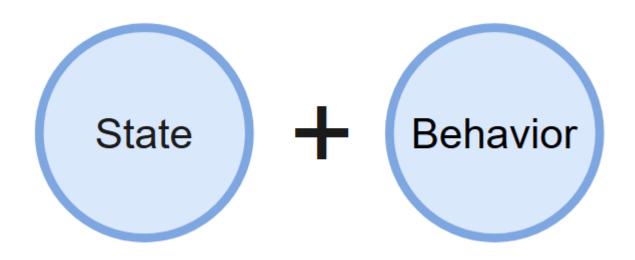
• Class จะเหมือนกับพิมพ์เขียวที่ใช้สร้าง Objects

Objects and Classes

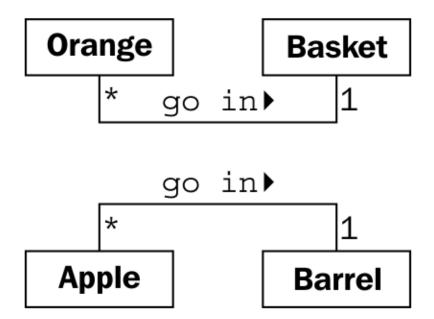
- Object คือ ชุดของข้อมูล และ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลที่บรรจุใน Object อาจมองเป็นสถานะของข้อมูลก็ได้

• การทำงานของ OOP คือ การส่งข้อมูล (message) เข้าไปใน Object เช่น

Objects and Classes

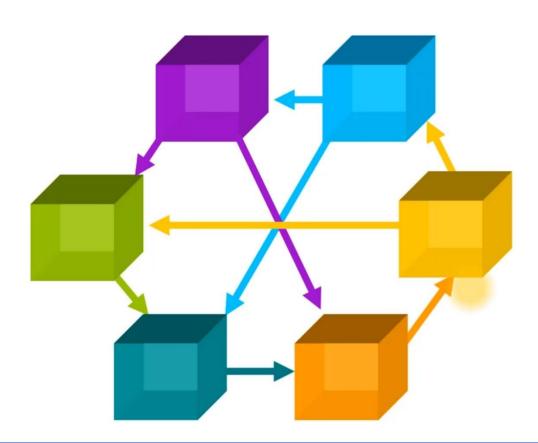

- เมื่อ Object ได้รับ message จะตอบสนอง (response) โดยการ ทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง
- จากตัวอย่างใน slide ก่อนหน้านี้ ใน Object Basket จะมีการ นับว่าได้รับส้มเพิ่มขึ้นมา 1 ผล (Action)
- และใน Object ก็จะเก็บ State ของตัวเอง ผ่านข้อมูลหรือ
 Attribute เช่น ตัวอย่างก่อนหน้านี้ ใน Object Basket จะมีข้อมูล
 จำนวนส้มเก็บเอาไว้อยู่

Objects and Classes

• ดังนั้น OOP ก็คือ การทำงานของแต่ละ Object ที่มีการส่งข้อมูล และ ส่งให้ เกิดพฤติกรรมที่ต้องการนั่นเอง

Advantage of OOP

- Modularity เนื่องจากแต่ละ Object มีการทำงานที่จบภายในตัวเอง ดังนั้น หากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ (ที่ไม่เปลี่ยน parameter) ก็จะไม่มีผลกระทบกับ ส่วนอื่นๆ ของโปรแกรม ทำให้โปรแกรม ง่ายต่อการดูแล แยกทดสอบได้
- Reusability การเขียนแบบ Object ทำให้การนำ code ไปใช้ซ้ำ ทำได้ง่าย กว่า เช่น ข้อมูลนักศึกษา แทนที่จะเก็บลงในตัวแปรจำนวนมาก ก็สามารถ เก็บใน Object ซึ่งเป็นผลให้ พัฒนาได้เร็ว และ มีต้นทุนที่น้อยกว่า
- Extensibility โดยการใช้ Object เราสามารถรวมข้อมูลที่มีลักษณะ คล้ายกัน แต่แตกต่างกันบางอย่างไว้ด้วยกันได้ แล้วเพิ่ม Attribute ใหม่ๆ หรือ Behavior ใหม่ๆ เข้าไปเพิ่ม

- Q1: Object-Oriented Programming คือ
 - 1. ปรัชญาของการเขียนโปรแกรม
 - 2. กระบวนทัศน์ (Paradigm) ของการเขียนโปรแกรม
 - 3. แนวคิด (Idea) ของการเขียนโปรแกรม

- Q2: Object-Oriented Programming organizes software design around...
 - 1. Functions
 - 2. Statements
 - 3. Objects

- Q3: In Object-Oriented Programming, we define classes that act like blueprints. In these classes, we define the _____ and the of the objects.
 - 1. Characteristics, Color
 - 2. State, Behavior
 - 3. Action, Language

Q 4: True or False:

Programming paradigms are mutually exclusive, so you can't use different programming paradigms in the same program.

- 1. True
- 2. False

- Q 5: Select the main advantage(s) of Object-Oriented Programming:
 - (A) Modularity
 - (B) Extensibility
 - (C) Reusability
- 1. A
- 2. A and B
- 3. B and C
- 4. A and B and C

- 6: Select the **true** statement:
 - 1. Objects ไม่สามารถเพิ่ม attribute และ behavior ได้
 - 2. Object Oriented Programming สามารถพัฒนาได้เร็วกว่า ซอฟต์แวร์มี คุณภาพสูงกว่า และ มีต้นทุนน้อยกว่า
 - 3. Objects ไม่สามารถนำมาใช้ใหม่ (reuse) ในโครงการอื่นๆ ได้

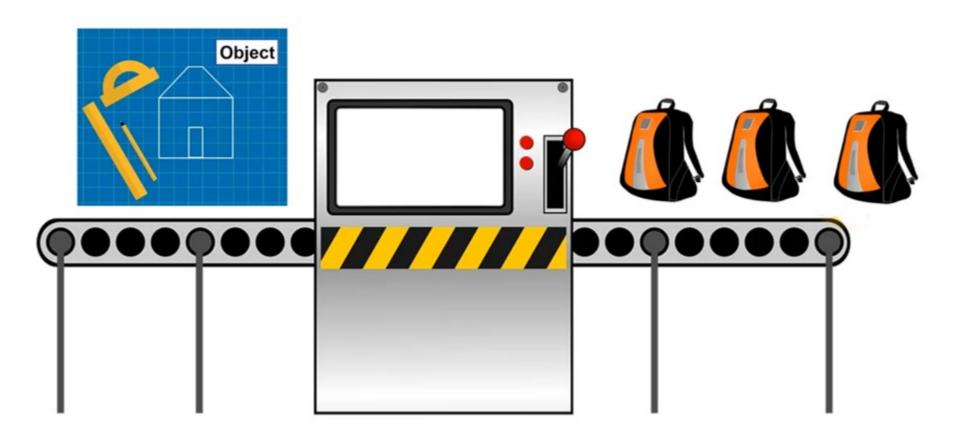
A **blueprint** for creating objects.

- ทำหน้าที่คล้าย "พิมพ์เขียว" ของ Object โดยอธิบายถึง State (data) และ Behavior ของ Object ที่จะสร้างขึ้นมา
- ใช้แทน real world objects หรือ ส่วนของระบบ หรือ โปรแกรม เช่น สมุด บัญชี, พนักงาน, ลูกค้า หรือ ผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

• Class เป็นต้นแบบในการผลิต Object

- ในภาษา Python เราจะใช้ Pascal Case (หรือ Upper camel case) ใน การกำหนด Class
- การเขียนในแบบ Pascal Case คือ ให้ขึ้นต้นตัวแรกด้วยอักษรตัวใหญ่ ของ แต่ละคำ เช่น
 - House
 - BackAccount
 - SchoolBackpack
 - LinkedList

• โดยทั่วไป Class จะใช้เป็นคำนาม

class <ClassName>(object):

• การกำหนด Class จะเขียนคำว่า class เป็นตัวเล็ก และใช้ชื่อ class เป็น Pascal Case และปิดท้ายด้วย : จากนั้นในเนื้อในของ class จะใช้ 1 indent

- ในการเขียนโปรแกรม เราจะได้โจทย์ ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่า Problem Statement
- สมมติได้รับโจทย์ดังนี้ : ในร้านแห่งหนึ่ง ขาย fast food ประกอบด้วย pizza, burger และ hot dog นอกจากนั้นยังขาย น้ำเปล่า น้ำอัดลม และมันฝรั่งทอด ลูกค้าอาจจะซื้อสินค้า 1 ชิ้น หรือมากกว่าก็ได้ โดยหากซื้อมากกว่า 1 ชิ้น จะได้รับส่วนลด 20% ร้านค้าแห่งนี้มีพนักงาน 5 คน
- โจทย์ข้างต้น ให้หาว่าอะไรเป็น Class บ้าง

- อาจมี Class ดังนี้
- ในร้านแห่งหนึ่ง ขาย fast food ประกอบด้วย pizza, burger และ hot dog นอกจากนั้นยังขาย น้ำเปล่า น้ำอัดลม และมันฝรั่ง ทอด ลูกค้าอาจจะซื้อสินค้า 1 ชิ้น หรือมากกว่าก็ได้ โดยหากซื้อ มากกว่า 1 ชิ้น จะได้รับส่วนลด 20% ร้านค้าแห่งนี้มีพนักงาน 5 คน
- มีแนวทางในการกำหนด Class อย่างไร?

- Problem Statement
- ในร้านขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิคส์แห่งหนึ่ง ขาย Notebook, Desktop PC, Smartphone, Flash Drive, และหูฟัง นอกจากนั้นยังมีอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ ร้านนี้มีพนักงาน 10 คน และ ผู้จัดการร้าน 1 คน ผู้ซื้อจะต้องมีการลงทะเบียนเมื่อมีการ ซื้อครั้งแรก
- จงหาว่าควรมี Object อะไรบ้าง

- Problem Statement
- ในร้านขายอุปกรณ์อิเล็กทรอนิคส์แห่งหนึ่ง ขาย Notebook, Desktop PC, Smartphone, Flash Drive, และหูฟัง นอกจากนั้นยังมีอุปกรณ์ประกอบอื่นๆ ร้านนี้มีพนักงาน 10 คน และ ผู้จัดการร้าน 1 คน ผู้ซื้อจะต้องมีการลงทะเบียนเมื่อมีการ ซื้อครั้งแรก

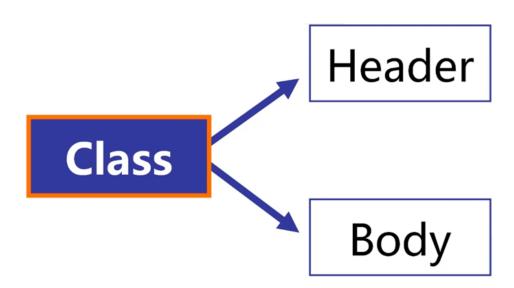
- Q 7: True or False:
 - Classes ทำหน้าที่คล้าย "blueprints" และสามารถใช้มันเป็นตัวแทนของ Object ใน Python program ได้
 - True
 - False

- Q 8: ข้อใดผิด
 - 1. Class กำหนด state และ behavior ของ Object
 - 2. ชื่อของ Class เขียนในรูปแบบ Singular (เอกพจน์) เพราะแทนชนิด ของ Object
 - 3. ชื่อของ Class ควรเป็นไปตามการตั้งชื่อแบบ snake_case ที่เขียน ด้วยตัวเล็กและคั่นระหว่างคำด้วย

- Class ใน python ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ Header และ Body
- Header ทำหน้าที่บอกข้อกำหนดของ Class
- Body บอกรายละเอียดภายใน Class

- Header ประกอบด้วยชื่อ Class และบอกว่าสืบทอด (inherit) มาจากคลาสใด (ถ้ามี)
- รูปแบบการกำหนด ชื่อ Class มีดังนี้
 - ต้องมีคำว่า class (ตัวเล็ก)
 - ชื่อ class (เขียนในแบบ Pascal Case)
 - ปิดท้ายด้วย เครื่องหมาย :

class Backpack:
pass

- Class Body บรรจุรายละเอียดของ "blueprint" ซึ่งประกอบด้วย Attribute และ Behavior ของ Object
- ส่วนประกอบของ Class body มักจะประกอบด้วย
 - Class Attribute เป็นส่วนที่เก็บ Data ของ Class

— __init__() เป็น Constructor คือ ส่วนที่จะถูกเรียกขึ้นมาทำงาน เมื่อมีการสร้าง Object ขึ้นมาจาก Class

Methods ทำหน้าที่อธิบาย behavior
 หรือ action ของ Class ที่จะมีในกรณีต่างๆ

```
class ClassName:
    # Class Attributes

# __init__()

# Methods
```


- Exercise
 - กำหนดให้สถานสงเคราะห์สัตว์แห่งหนึ่ง ทำหน้าที่ดูแล สุนัข แมว นก กระรอก และ งู ในที่พักแห่งนี้มีเจ้าหน้าที่ 6 คน และ มีอาสาสมัครจำนวนหนึ่ง โดยสถานสงเคราะห์มีรายได้จากการ รับบริจาค โดยมีการบันทึกชื่อผู้บริจาค
 - ให้ระบุ Class และเขียน Class ที่จะใช้ในตัวอย่าง

- Exercise
 - กำหนดให้สถานสงเคราะห์สัตว์แห่งหนึ่ง ทำหน้าที่ดูแล สุนัข แมว นก กระต่าย งู และ กิ้งก่า ในที่พักแห่งนี้มีเจ้าหน้าที่ 6 คน และมีอาสาสมัครจำนวนหนึ่ง โดยสถานสงเคราะห์มีรายได้ จากการรับบริจาค โดยมีการบันทึกชื่อผู้บริจาค
 - ให้ระบุ Class และเขียน Class ที่จะใช้ในตัวอย่าง

• เราสามารถแบ่ง Object ออกเป็น 2 ประเภท คือ สัตว์ และ มนุษย์

- Animals:
 - Dogs
 - Cats
 - Parrots
 - Lizards
 - Snakes

- People:
 - Employees
 - Volunteers
 - Donors

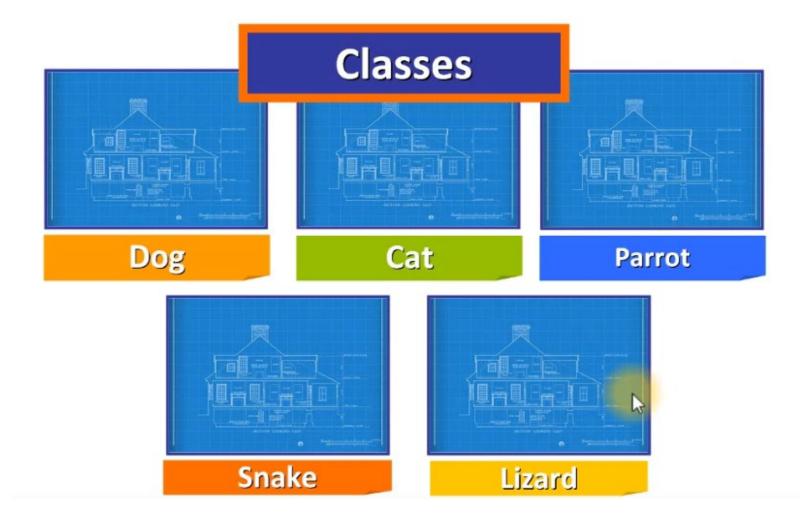

• เราจะสร้าง Object ดังนี้ (เขียนในรูปแบบเอกพจน์)

- กลุ่มสัตว์
 - Dog
 - Cat
 - Parrot
 - Snake
 - Lizard

- กลุ่มมนุษย์
 - Employee
 - Volunteer
 - Donor

Class in python

Classes

Volunteer

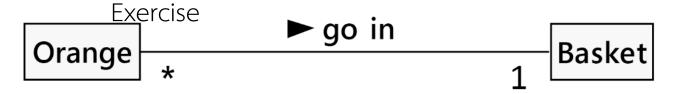

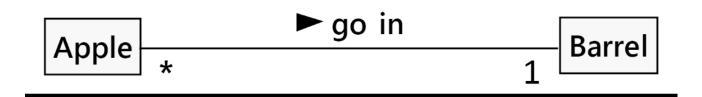
Donor

Class diagram

- ในกรณีที่มีหลาย Class เราสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง Class โดยใช้ Class
 Diagram
- เช่น ส้ม เข้าไปอยู่ใน ตะกร้า และ แอปเปิล เข้าไปอยู่ใน ลัง (ถัง) (* หมายความว่าอาจมีหลาย Object)

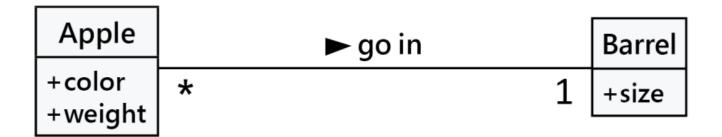

หลังจากนั้นจะต้องระบุ attribute ของ Object ตามตัวอย่าง

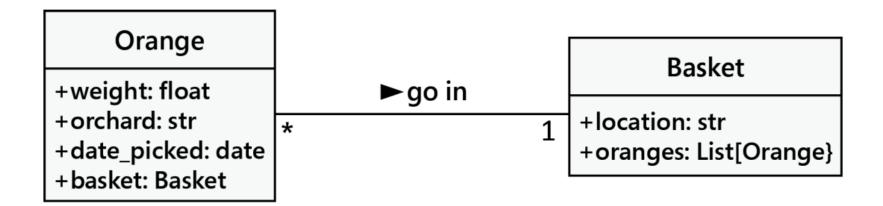

Specifying attributes and behaviors

• ขั้นตอนต่อไป คือ กำหนดชนิดข้อมูลให้กับ attribute ตามรูป

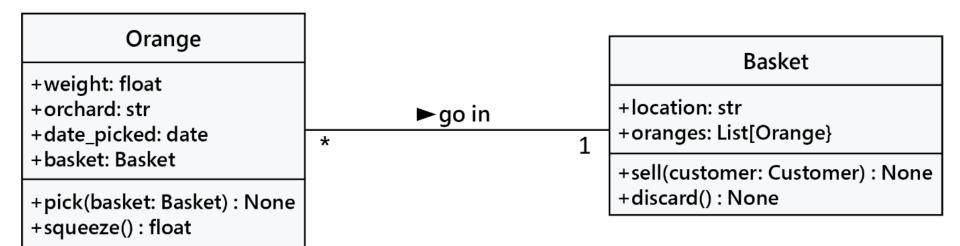

Specifying attributes and behaviors

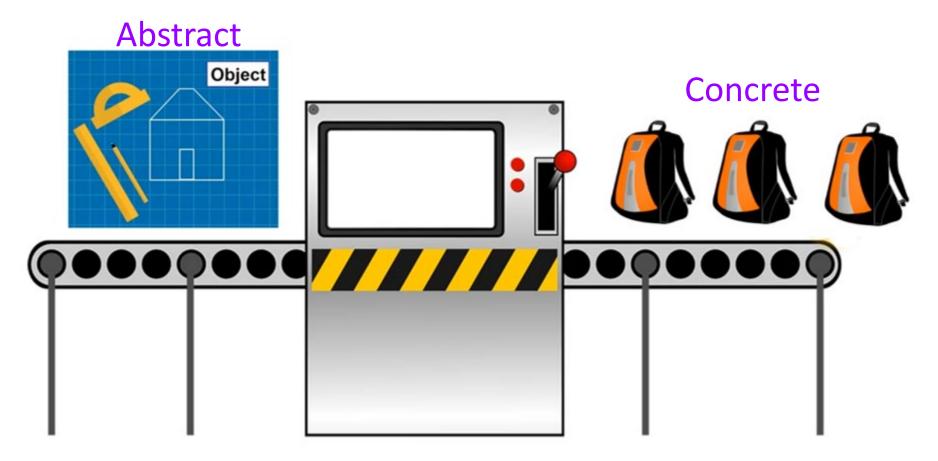
• ขั้นตอนสุดท้ายในการกำหนด Class Diagram คือ การกำหนด method หรือ behavior ของ object นั้น

• สิ่งที่สร้างมาจาก Class เรียกว่า Instance (มีที่อยู่แน่นอนในหน่วยความจำ)

Instance

• Instance Attribute จะเป็นตัวแปรที่เป็นของแต่ละ Object แยกกันไปใน แต่ละ Object เช่น กระเป๋า แต่ละใบอาจมี ขนาด สี น้ำหนัก วัสดุ ฯลฯ แตกต่างกันได้

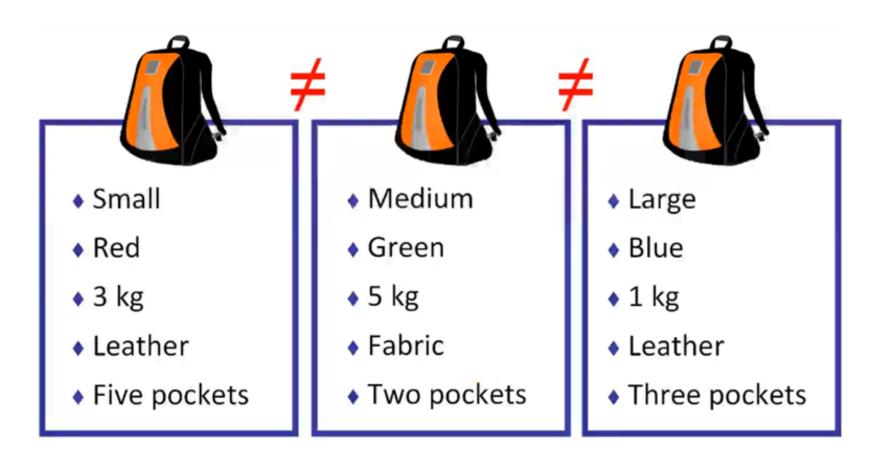

- Size
- Color
- Weight
- Material
- Number of pockets
- Number of zippers

Instance

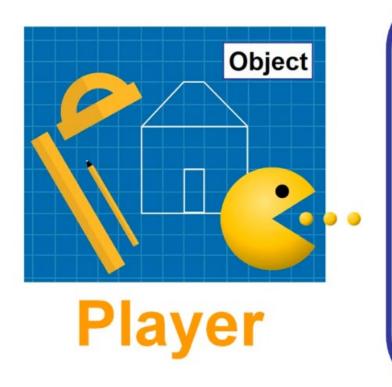
📍 แต่ละ Instance จะมีข้อมูลเฉพาะของตัวเอง แม้จะเป็น Class เดียวกัน

• อีกตัวอย่างของ Instance

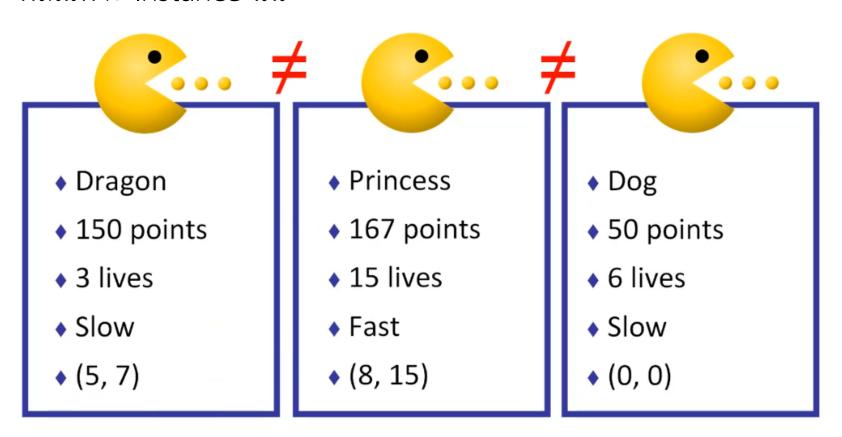

- Sprite
- Score
- Number of lives
- Speed
- X-coordinate
- Y-coordinate

Instance

 ในตัวละครของเกม เมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่ง หรือ เปลี่ยนความเร็ว ก็จะมี ผลเฉพาะ Instance นั้น

Quiz

- 9: เลือกข้อที่ถูก:
 - -A. Instance เป็นอิสระจาก Instance อื่น เมื่อเรา update attributes ของ instance นั้น ใน Instance อื่นๆ จะไม่ได้รับ ผลกระทบ
 - B. Instance ไม่ได้เป็นอิสระจากอันอื่นโดยแท้จริง เมื่อเปลี่ยนค่าใน Instance ใดๆ ทุก Instance จะถูกแก้ไขตามไปด้วย
 - -C. Instance สร้างจาก Class และ Class ก็เหมือนกับ "blueprints" ที่ทำหน้าที่กำหนด state และ behavior ของ Instance

- เนื่องจากใน Object แต่ละตัวอาจจะมี Attribute ต่างกัน ดังนั้นตอน ที่สร้าง Object จึงต้องมีการกำหนดค่าเริ่มต้นให้กับ Object Attribute
- Method ที่ทำหน้าที่กำหนดค่าเริ่มต้นมีชื่อว่า __init__() ซึ่งเป็น method พิเศษที่มักจะมีในทุก Class โดยอาจจะเรียกว่า
 Constructor ก็ได้
- Method __init__() จะถูกเรียกขึ้นมาทำงานเมื่อมีการสร้าง Object

- Example : จาก Slide ที่ 46 สามารถสร้าง __init__() ดังนี้
- ใน parameter ต้องมีคำว่า self เสมอ หมายถึงตัว object เอง

```
def __init__(self, name, x, y):
    self.name = name
    self.score = 0
    self.lives = 3
    self.speed = "Normal"
    self.position = (x, y)
```


- ข้อผิดพลาดที่มักเกิดขึ้นกับ __init__()
 - ลืมเขียน def
 - —ใช้เครื่องหมาย _ แค่ อันเดียว เช่น _init_()
 - ลืมเขียน self ใน parameter แม้ใน object ที่ไม่มี parameter เลยก็ต้องมี self เช่น
 - def __init__(width, height):
 - ลืมเขียน self.<attribute> ในการกำหนด instance attributes
 - PEP8 Style ต้องวรรค 1 เคาะระหว่าง parameter เช่น
 - def __init__(self, name, age):

Instance and self

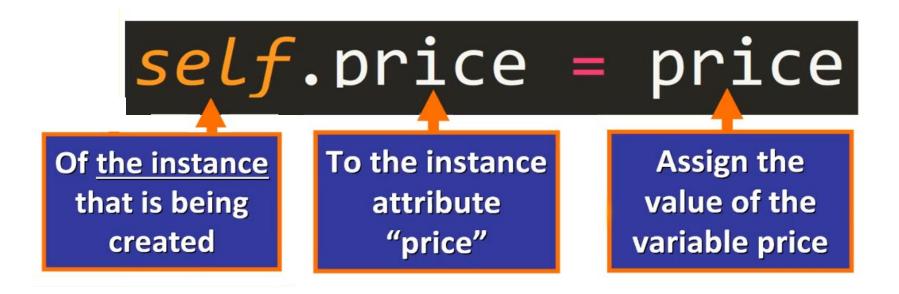

- ก่อนอื่นต้องเข้าใจว่า Class ทำหน้าที่กำหนด state และ behavior ของ object ในลักษณะทั่วๆ ไป
- เมื่อ Code ที่อยู่ใน Class มีการทำงาน จะไม่ได้มีผลกับทุก Object แต่จะมีผลเฉพาะ Object นั้นๆ
- ดังนั้นคำว่า self จึงมีความหมายถึง Object ที่ code กำลังทำงานด้วย ไม่ใช่ Object อื่นๆ
- จึงมีความจำเป็นจะต้องระบุ self ไว้เป็น argument แรกของ Object เพื่อ ระบุตำแหน่งของ Object นั้น

Instance and self

- เป็นการกำหนดค่าของตัวแปร price ให้กับ attribute ของ instance ที่ สร้างขึ้น
- price ทั้ง 2 ตัวต่างกัน ฝั่งขวาคือ พารามิเตอร์ที่ส่งเข้ามา ฝั่งซ้ายคือ instance attribute

• Q10. จาก method __init__() ด้านล่างนี้ ให้บอกว่ามี instance attribute ใดบ้าง

```
def __init__(self, radius, magnitude, angle):
    self.radius = radius
    self.magnitude = magnitude
    self.angle = angle
    self.color = "blue"
```


• Q11. ข้อใดถูกต้อง

```
def __init__(self, magnitude, latitude, longitude, scale):
    self.magnitude = magnitude
    self.latitude = latitude
    self.longitude = longitude
```

```
def __init__(self, magnitude, latitude, longitude, scale):
    self.magnitude = magnitude
    self.latitude = latitude
    self.longitude = longitude
    self.scale = scale
```

```
def __init__(magnitude, latitude, longitude, scale):
    self.magnitude = magnitude
    self.latitude = latitude
    self.longitude = longitude
    self.scale = scale
```

Create Instance

• รูปแบบทั่วไปของการสร้าง Instance คือ

```
<variable> = <ClassName>(<arguments>)
```

```
my_account = BankAccount("5621", "Gino Navone", 33424.4)
class BankAccount:
    accounts_created = 0
    def __init__(self, number, client, balance):
        self.number = number
        self.client = client
        self.balance = balance
        BankAccount.accounts_created += 1
```


• จาก Class Player สามารถสร้าง Object ดังนี้ จะเห็นว่าจะต้องใส่ parameter ให้เท่ากับที่ Class ต้องการ (ไม่รวม self)

```
class Player:
    def __init__(self, name, x, y):
        self.name = name
        self.score = 0
        self.lives = 3
        self.speed = "Normal"
        self.position = (x, y)
player1 = Player("pacman", 50, 50)
```

Quiz

• Q12. จงเลือกรูปแบบที่ถูกต้องในการสร้าง Instance

0	<variable> = <class>(<arguments>)</arguments></class></variable>
0	<class>(<arguments>)</arguments></class>
0	<variable> = <instance>(<arguments)< td=""></arguments)<></instance></variable>

Quiz

• Q13. สมมติว่า method __init__ เป็นของ class Animal โดย attribute name กำหนดให้เป็น string และ age และ height ให้เป็น number

```
def __init__(self, name, age, height):
    self.name = name
    self.age = age
    self.height = height
```

• ถ้าเราสร้าง Instance ตามคำสั่งนี้ ถูกหรือผิด

```
my_animal = Animal(6, "Noris", 50)
```

Access Instance Attribute

- การเข้าถึง attribute ของ object จากภายนอก object จะใช้รูปแบบที่ เรียกว่า dot notation โดยการอ้างถึงชื่อของ object แล้วตามด้วย . จากนั้นจึงเป็นชื่อของ attribute
- สามารถเข้าถึงได้ทั้ง attribute และ method

Default Argument

- ในบางครั้งการสร้าง object อาจจะไม่ได้มีการส่งค่า attribute ไปหมดทุกตัว จึงมีการ สร้าง default argument ซึ่งจะกำหนดค่าให้โดยอัตโนมัติ เมื่อไม่มีการส่งค่า
- จากตัวอย่าง เมื่อไม่ได้กำหนดตำแหน่ง x, y ก็จะเป็น 0,0 (การเขียนที่ถูกต้องคือไม่มี space) ที่สำคัญ คือ จะใช้ได้เฉพาะ last parameter เท่านั้น

```
class Player:
    def __init__(self, name, x=0, y=0):
        self.name = name
        self.score = 0
        self.lives = 3
        self.speed = "Normal"
        self.position = (x, y)
```


• Q14 : คลาสต่อไปนี้ เป็นไปตาม style guideline หรือไม่

```
class Doctor:
def __init__(self, specialty, num_children = 0):
self.specialty = specialty
self.num_children = num_children
```

Modify/Update Instance Attribute

- การแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลง Instance Attribute ถือเป็นการเปลี่ยน state ของ Object
- วิธีการ คือ กำหนดค่าเข้าไปใน attribute โดยใช้ dot notation

• สำหรับกรณีที่ใช้ภายใน Class จะใช้ self แทนชื่อ Object

Quiz

Q15 สมมติว่าเรามี Instance ชื่อ bookshelf โดยมี books เป็น attribute
 โดยมีรูปแบบดังนี้

```
books = ["Pride and Prejudice", "Metamorphosis"]
```

ให้เลือกวิธีที่ถูกต้องในการแก้ไขหนังสือเล่มที่ 2

```
Dookshelf.books[0] = "Romeo and Juliet"

Dookshelf.books = "Romeo and Juliet"

Dookshelf.books[1] = "Romeo and Juliet"
```


• ให้แก้ไข Bugs ของโปรแกรมต่อไปนี้ ให้ถูกต้อง

```
class Donut
      def ini (flavor, toppings, filling, size):
              self.flavor = flavor
              self.toppings = toppings
              self.filling = filling
              size = self.size
class Customer:
      def init (self, name, age address, favorite dessert)
              self.name = name
              self.age = age
              self.address = address
              favorite dessert= self.favorite dessert
   Cake:
        init (self, flavor, price, quality):
              self.flavor = flavor
              self.price = price
              self.quality = quality
```


For your attention